

ROK SZKOLNY

2011/2012

PAŹDZIERNIK/LISTOPAD

Numer wydania 3//89

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. 1000-LECIA PAŃSTWA
POLSKIEGO W SWORACH

TYSIĄCLATKA

W ZADUMIE I CISZY

Człowiek umiera...
Znowu za szybko!
Człowiek umiera...
Razem z nim wszystko..
Tylko wspomnienia
po nim zostają,
Które wciąż mgliste
z czasem się stają,
Których tak wiele,
jednak za mało...
Znowu za szybko
wszystko się stało!
Czasu nie było
na pożegnanie...

Teraz zostało tylko płkanie.
Teraz ten smutek w garści Cię trzyma,
Trzyma za szyję, dusić zaczyna...
Póki ktoś żyje, to go kochamy,
Lecz to po śmierci go doceniamy.
wtedy widzimy jaki był cenny,
Wtedy ogarnia smutek brzemienny,
Wtedy to rozpacz, wtedy tęsknota,
Jakże naiwna życia prostota.....
Wtedy wyrzuty nami władają,
Wtedy uczucia hołdy składają...
Wtedy za późno na przeprosiny,
Jedno, co możemy - wciąż się modlimy.

02-09. 10. 2011r.- Tydzień Miłosierdzia. Odwiedziny samotnych, starszych ludzi przez wolontariuszy SKC.

03. 10. 2011r.- Rajd rowerowy uczniów ze Szkolnego Koła Caritas do samotnej pani w Pojełcach.

09. 10. 2011r.- XI Dzień Papieski. Wolontariusze SKC zbierali pieniądze na Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia.

11. 10. 2011r.- Indywidualny Turniej Tenisa Stołowego- dziewczęta i chłopcy klas V-VI oraz IV i młodsi- finał Gminy Biała Podlaska-Swory.

14. 10. 2011r.- Święto Edukacji Narodowej –akademia szkolna.

16. 10. 2011r.- 33. rocznica wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża.

17. 10. 2011r.- Spotkanie z policjantem uczniów klas I-III. Pogadanka na temat konieczności zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.

18. 10. 2011r.- Dzień Otwarty z logopedą, z panią Iwoną Kędzierską. Spotkanie z rodzicami dzieci 5 i 6 letnich.

20. 10. 2011r.- Indywidualny Turniej Tenisa Stołowego- dziewczęta i chłopcy klas V-VI oraz IV młodsi- eliminacje międzygminne- Rokitno.

23. 10. 2011r.- Wybory komendanta hufca ZHP w Białej Podlaskiej.

24. 10. 2011r.- Wydanie specjalnego numeru ekologicznego gazetki szkolnej „Tysiąclatka”.

25. 10. 2011r.- Ślubowanie klasy I.

25. 10. 2011r.- Bieg patrolowy 26 DH „Leśni Przyjaciele”.

27. 10. 2011r.- Rozpoczęcie akcji charytatywnej Klubu Wiewiórka na rzecz Schroniska dla Zwierząt „Azyl” w Białej Podlaskiej.

28. 10. 2011r.- Finał Powiatu Bialskiego- Indywidualny Turniej Tenisa Stołowego – dziewczęta i chłopcy klas V-VI oraz młodsi-Swory.

28. 10. 2011r.- Podsumowanie konkursu ekologicznego „Czysta Ziemia”.

31. 10. 2011r.- Rada szkoleniowa w Styrzyńcu na temat „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole”.

01. 11. 2011r.- Wszystkich Świętych.

02. 11. 2011r.- Święto Zmarłych.

07. 11. 2011r.- Rozstrzygnięcie konkursu „Dary Jesieni” organizowanego w punkcie przedszkolnym.

10.11.2011r.—Akademia z okazji Święta Niepodległości.

11. 11. 2011r.- Święto Odzyskania Niepodległości.

15.11.2011r.—Zebranie z rodzicami.

16. 11. 11r.– Wycieczka kl. II do Schroniska dla Zwierząt w Białej Podl., przekazanie darów ze zbiórki charytatywnej.

Dzień Nauczyciela

Red. J. Firsiuk

Nauczycielu, jesteś mi naprawdę bliski...

Nauczycielu, jesteś mi naprawdę bliski...

Dnia 14 października w Szkole Podstawowej w Sworach, w Sali Zabaw odbyła się akademia z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Na akademię zostali zaproszeni: Ksiądz Proboszcz Stanisław Chodźko, nauczyciele emeryci, rodzice, kierowcy autobusów i panie opiekunki, pracownicy obsługi szkoły, nauczyciele, nasz pan dyrektor i oczywiście my, uczniowie. Otwarcie nastąpiło o godzinie 9.00.

Na samym początku przemówił pan dyrektor: Gustaw Jakimiuk. Powitał wszystkich zaproszonych gości. Następnie wystąpili przedstawiciele Samorządu Uczniowskiego i w imieniu wszystkich uczniów złożyli życzenia panu dyrektorowi. Potem z życzeniami od rodziców wystąpiła Rada Rodziców, którą reprezentowały p. Ewa Kuszneruk i p. Jowita Mikićciuk. Po życzeniach przemówił ksiądz Stanisław Chodźko.

Po wystąpieniu księdza, nagrodą dyrektora szkoły zostali wyróżnieni nauczyciele i pracownicy szkoły. Następnie odbyła się część artystyczna przedstawiona przez kl. VI i V. A na koniec uczniowie wręczyli upominki pracownikom szkoły i zaproszonym gościom.

Dzień był wyjątkowo udany. Wszyscy byli weseli i zafascynowani. Miejmy nadzieję, że w przyszłym roku też będzie wesoło, uroczyste, a wszyscy goście wyjdą zadowoleni i w wyśmienitych humorach.

Natalka i Mikołaj składają życzenia panu dyrektorowi.

W części artystycznej została ukazana nasza szkolna rzeczywistość.

Chór zadedykował każdemu piosenkę.

Wszyscy z zainteresowaniem uczestniczyli w akademii.

*Red. Martyna Grochowska
Opracowała: Iza Kalinowska*

„ŚLUBUJĘ BYĆ DOBRYM POLAKIEM, DBAĆ O DOBRE IMIĘ NASZEJ SZKOŁY...”

Pierwszoklasiści podczas układania flagi

Podczas tańca poloneza widoczna była powaga

każde dziecko na ucznia, a maluchy na dowód tego pasowania złożyły odcisk swojego palca w kronicie szkolnej.

Po pasowaniu na ucznia, każdy pierwszaczek z rąk dyrektora i wychowawczyni odebrał pamiątkowy dyplom.

Jednym z ważnych elementów całej uroczystości było złożenie przyrzeczenia przez przedstawicieli rodziców pana Janusza Werbińskiego, pani Agnieszki Kasjaniuk i pani Renaty Kuć.

Na zakończenie całej uroczystości pan dyrektor przekazał dzieciom dyplomy i gratulacje oraz złożył życzenia na dalszą drogę edukacyjną naszych milusińskich, a w prezencie przekazał do klasy piękne, kolorowe meble w kształcie pociągu. Rodzice podziękowali za wysiłek i trud pracy wychowawczyni i pani Monice Kiryluk, a dzieciom wręczyli upominki w postaci obrazkowych słowniczków ortograficznych oraz wielkiego globusa, który posłuży klasie do zwiedzania krajów świata i poznawania nowych kontynentów. Rada Rodziców na ręce pani Barbary Konkol przekazała do klasy gry dydaktyczne rozwijające myślenie i ich zainteresowania. Koledzy i koleżanki ze starszych klas ofiarowali wykonane własnoręcznie zakładki do książek, które niezmiernie ucieszyły dzieci.

Na zakończenie pierwszoklasiści udali się na smaczny obiad, a potem do klasy na zasłużony i słodki poczęstunek. Wrażenia w tym dniu na pewno były ogromne i niezapomniane. Twarze naszych małych pociech były radosne i szczęśliwe.

Za wszystkie prezenty i słowa uznania oraz za serdeczną atmosferę w tym dniu gorąco dziękujemy uczniom naszej szkoły, nauczycielom, księdzu proboszczowi, panu dyrektorowi, Radzie Rodziców, a przede wszystkim naszym kochanym rodzicom za pomoc w przygotowaniu tak wspaniałego dnia.

Red. p. Barbara Konkol

Rodzice przyrzekli słuchać, szanować i kochać swoje dzieci, w każdym momencie ich życia.

Z ŻYCIA SZKOŁY...

KSIĄŻKA ZA UŚMIECH

Biblioteka Pedagogiczna w Białej Podlaskiej
Urząd Do Spraw Cudzoziemców
Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Lublinie
ogłaszają zbiórkę książek dla dzieci

w dniach

20 października - 3 grudnia 2011r.

Czekamy na książki w języku polskim i rosyjskim,
które umilą czas dzieciom

Społeczność Szkoły Podstawowej w Sworach przekazała 174 książki na rzecz akcji „Książka za uśmiech”. Były one zbierane wśród uczniów i mieszkańców okolicznych wsi w ramach akcji szkolnej „Podziel się książką”. Większość z podarowanych książek była nowa i kupiona specjalnie na ten cel.

Organizatorem akcji była

biblioteka Szkoły Podstawowej w Sworach przy współpracy 26 Drużyny Harcerskiej „Leśni przyjaciele”, Szkolnego Koła Caritas, proboszcza parafii Swory.

Uczestnictwo społeczności szkolnej w akcji „Książka za uśmiech” miało na celu kształtowanie wśród dzieci wrażliwości,

gotowości niesienia pomocy innym ludziom, instytucjom. Cieszę się, że ta akcja pokazała uczniom możliwość działań jako wolontariusz.

Red. p. R. Tarasiuk

Rozstrzygnięcie konkursu na najciekawsze imię dla szkolnej chomiczki

Jak wiecie, w naszej szkole odbył się konkurs na imię dla chomiczki, która zamieszkała w klasie przyrodniczej.

W konkursie brali udział uczniowie od przedszkola do klasy szóstej. Poniżej przedstawiamy imiona, które uzyskały najwięcej głosów.

1. **Halinka**- 22 głosy – imię do konkursu zgłosił **Mikołaj Kuszneruk kl. V**,
2. **Janina**-14 głosów - imię do konkursu zgłosił **Patryk Gałamaga kl. V**,
3. **Karolinka**-12 głosów - imię do konkursu zgłosił **Dawid Kładź kl. 06**.

Zwycięzca konkursu otrzyma nagrodę: pobyt z chomikiem przez tydzień w miejscu zamieszkania zwycięzcy.

Nazywam się Halinka

Redagowały : Martyna Grochowska I Dominika Sobczuk

Z ŻYCIA SZKOŁY...

ZŁOTNIK PAŹDZIERNIKA

Na początku listopada został rozstrzygnięty konkurs o tytuł „Złotnik października”. Konkurs ten organizowany

jest przez opiekunki SKO i ma na celu promowanie systematycznego oszczędzania. Podczas wyboru zwycięzców brane były pod uwagę dwa kryteria: ilość wpłat i suma ulokowanych pieniędzy. Miło nam poinformować, że Złotnikiem Października został **Stańczuk Paweł**, który zgromadził **1020 zł**.

Red. p. E. Działuk

Zbiórka baterii

Bateria to zmagazynowana energia chemiczna zamieniana w energię elektryczną. Zużyte baterie zawierają metale ciężkie takie jak ołów, kadm, rtęć, lit. Wymienione metale ciężkie są niebezpieczne dla środowiska gdy trafią bezpośrednio do kosza, bądź co gorsza na dzikie wysypisko. Zużyte baterie zaliczane są do odpadów niebezpiecznych, dlatego też oddzielamy je od zwykłych śmieci poprzez segregację "u źródła", czyli bezpośrednio w domu.

Akcja ekologiczna związana ze zbiórką zużytych baterii miała na celu uświadomienie uczniom potrzeby segregowania niebezpiecznych odpadów. Uczniowie chętnie włączyli się w działania prowadzone w szkole. Wielu uczniów wzięło udział w konkursie, polegającym na zbiórce zużytych baterii. Konkurs prowadzony był wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Sworach oraz dzieci z Punktu Przedszkolnego.

W I etapie konkursu (maj - czerwiec 2011) zwyciężyły rodziny, które przyniosły najwięcej zużytych baterii:

Rodzina Smarzewskich
Rodzina Wołosowiczów
Rodzina Szupiluków
Rodzina Gierelów

W II etapie konkursu (wrzesień - październik 2011) zwyciężyli uczniowie, którzy zebrali najwięcej zużytych baterii:

Kamil Smarzewski klasa 2
Mateusz Karwowski klasa 6
Michał Filipiuk klasa 0

Wyróżnienie – Tomasz Filipiuk z Punktu Przedszkolnego.

Red. p. R. Tarasiuk

Podsumowanie zbiórki surowców wtórnych

Od 1 kwietnia 2011 roku była prowadzona zbiórka surowców wtórnych w naszej szkole. Uczniowie przynosili makulaturę, tonery, aluminium oraz złom. Można było też dostarczyć rachunek za oddane surowce do punktów skupu. Oto wyniki naszej akcji:

	Złom (kg)	Aluminium {kg}	Tonery (szt.)	Makulatura (kg)
Łącznie zebrano	6442,7 kg	115 kg	98 szt.	1950 kg
Ilość na 1 ucznia	36,8 kg	0,66 kg	0,56 szt.	11,14 kg

Wynoszenie surowców do samochodu

J.G.

Z ŻYCIA SZKOŁY...

„Św. Maksymilian - męczennik z Auschwitz”

W związku z 70 rocznicą męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana Marii Kolbego Senat Rzeczypospolitej Polskiej oraz Prowincja Matki Bożej Niepokalanej OO. Franciszkanów ogłosili rok 2011 rokiem św. Maksymiliana.

Już po raz kolejny organizatorem Franciszkańskiej Olimpiady plastycznej o św. Maksymilianie Marii Kolbe jest Kuria Prowincjalna OO. Franciszkanów z siedzibą w Warszawie oraz Parafia Ojców Franciszkanów p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Siedlcach

Celem Olimpiady jest przybliżenie młodemu pokoleniu postaci św. Maksymiliana Marii Kolbego. Ten wielki Polak, przez swoją działalność medialną (założenie przed wojną wydawnictwa w Niepokalanowie) jak też przez swoje życie, a zwłaszcza śmierć w obozie koncentracyjnym w Auschwitz, na stałe wpisał się w historię narodu polskiego jako osoba niezwykła i godna naśladowania.

Uczniowie ze szkoły podstawowej wykonywali pracę plastyczną na temat: „Św. Maksymilian - męczennik z Auschwitz”, ilustrując wybrany fragment z książki Marii Kączkowskiej pt. „Ojciec Kolbe” opisujący ostatnie dni życia o. Maksymiliana.

Nagrodzona praca Klaudii Giereło z klasy III

Z klas młodszych dostarczono 12 prac, a z klas starszych 10. Wybrano po trzy najciekawsze rysunki z każdej kategorii wiekowej tak, jak przewidywał regulamin i wysłano je do Siedlec.

Spośród 635 prac nadesłanych z całej Polski wyłoniono laureatów w dwóch kategoriach wiekowych w różnych technikach plastycznych. I tu niespodzianka, bo po raz drugi mamy zwyciężczynię z naszej szkoły. Uczennica klasy III Klaudia Giereło zajęła III miejsce w kategorii malarstwo. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Red. p. M. Skrzypczak

MLEKO I OWOCE W SZKOLE

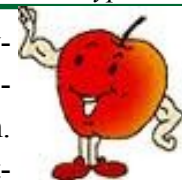
W tym roku szkolnym nasza szkoła kontynuuje program "Szkłanka Mleka" - prowadzony przez Agencję Rynku Rolnego. Program "Szkłanka Mleka" cieszy się dużym zainteresowaniem wśród naszych uczniów. Celem programu jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży dobrych nawyków żywieniowych poprzez pro-

bowanie spożycia mleka i przetworów mlecznych.

Uczestniczymy także w programie "Owoce w szkole". Program skierowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych. Głównym celem programu jest trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie oraz propagowanie zdrowego odżywiania poprzez

działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym. Dzieciom uczestniczącym w programie udostępnia się:

- świeże owoce (jabłka, gruszki, truskawki),
- świeże warzywa (marchew, papryka słodka, rzodkiewki),
- soki owocowe, warzywne oraz owocowo - warzywne.

26 DH "Leśni przyjaciele"

Wybory komendanta Hufca ZHP

23 października 2011 roku odbył się VIII Zjazd Zwykły Hufca ZHP w Białej Podlaskiej. Celem był wybór nowych władz Hufca. Zjazd odbył się w sali konferencyjnej Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. Przybyli przedstawiciele władz Hufca lubelskiego, starostwa, drużynowi prowadzący drużyny w naszym powiecie oraz emeryci, którzy nadal działają w naszym powiecie.

Komendantem Hufca ZHP Biała Podlaska został **pan Daniel Barczuk**.

W skład nowo wybranej komendy weszli między innymi:

Phm Marzena Demeszko- z- ca komendanta

Ksiądz pwd Stanisław Chodźko- kapelan hufca

Pwd Iwona Gałamaga- przewodnicząca Komisji Rewizyjnej

Pwd Małgorzata Skrzypczak- z- ca

Na spotkaniu ustalony został termin rekolekcji harcerskich, które odbędą się od 25 do 27 listopada 2011 roku w Sworach.

Czuwaj!!!

Red. Pani Iwona Gałamaga

Opr. Ewelina Groamdzka

Bieg patrolowy 26 DH „Leśni Przyjaciele”

25.10.2011r odbył się harcerski bieg patrolowy. Drużny z klasy VI przygotowały trasę biegu z różnymi zadaniami. Należało napisać piosenkę o jesieni, pójść do najbliższego domu po gazetę, zrobić bukiet jesienny dla proboszcza. Część poleceń rozwiązywaliśmy za pomocą różnych harcerskich szyfrów.

Wszyscy najbardziej czekali na pieczenie w ognisku ziemniaków.

Byliśmy podzieleni na dwie drużyny. Jedna poszła z dh. V. Więckowską a druga z dh. I. Gałamaga. Po biegu spotkaliśmy się na ognisku przy plebanii. Potem śpiewaliśmy, graliśmy w piłkę nożną, piekliśmy kielbaski, chleb. Wszyscy byli zadowoleni i koniecznie chcielibyśmy to powtórzyć. Dziękujemy za pomoc ks. S. Chodźko, który poczęstował nas pysznymi kielbaskami i chlebem.

C z u w a j!

Dh. P Małachwiejczuk Dh. W. Konkol

Opracowała: Weronika Łochina

SAMORZĄD UCZNIOWSKI

WYBORY, WYBORY, WYBORY... 2011

Dnia 03.10. 2011r. odbyły się wybory do Samorza-
du Uczniowskiego.

Uczniowie, którzy pragnęli wejść do Zarządu SU w okresie „przedwyborczym” prezentowali swoje kandydatury w różny, ciekawy sposób. Należy przyznać, że niektórzy z nich, jak doskonali „profesjoniści”, przekonywali społeczność szkolną o słuszności wyboru swojej osoby na daną funkcję.

Komisja rozpoczęła pracę o godzinie 9.00 w skład, której weszli;

- * Weronika Konkol
- * Patrycja Małachwieczuk
- * Patryk Gałamaga.

Nad prawidłowym przebiegiem wyborów czuwały opiekunki SU- Pani Barbara Konkol i Pani Barbara Filipiuk.

Komisja zakończyła pracę o godzinie 12.00. Do głosowania przystąpiło 185 uczniów i pracowników szkoły na 200 uprawnionych do głosowania, co stanowi 92,5% społeczności szkolnej. Wszystkie głosy były ważne.

Uzyskano następujące wyniki:

- Mikołaj Kuszneruk - 74 głosy**
- Natalia Gałamaga - 58 głosów**
- Martyna Grochowska - 23 głosy**
- Zuzanna Łochina - 15 głosów**
- Ewelina Gromadzka - 15 głosów**

Do ZARZĄDU SAMORZĄDU
UCZNIOWSKIEGO weszli;

**MIKOŁAJ KUSZNERUK -
PRZEWODNICZĄCY SU**

**NATALIA GAŁAMAGA -
Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO SU**

**MARTYNA GROCHOWSKA –
SKARBNIK SU**

Zwycięzcom gratulujemy i życzymy wielu ciekawych pomysłów, realizacji zamierzonych planów i efektywnej współpracy z całą społecznością szkolną.

Zarząd SU w roku szkolnym 2011/2012 z opiekunkami

Nowy pomysł nowo wybranego Zarządu

Zarząd SU podjął wyzwanie wprowadzenia dyżurów uczniów klas IV-VI na przerwach i od 10.10.2011r. wcielił w życie szkolne.

Uczniowie - dyżurni pełnią swoją funkcję w specjalnych opaskach z napisem „DYŻURNY SZKOŁY”. Obowiązkiem każdego ucznia jest wypełnianie stosownych poleceń dyżurnego szkoły. Lista dyżurnych w wyznaczonych dniach jest zamieszczona na tablicy samorządowej na górnym korytarzu i tablicy informacyjnej na dolnym korytarzu.

Mamy nadzieję, że obserwacja nasza pozwoli nam bardziej zrozumieć nasze zachowania na przerwach i w części wspomóc dyżurujących nauczycieli.

Wierzmy, że pomysł nasz będzie podobał się uczniom naszej szkoły i poważnie potraktują powierzone zadanie.

Zarząd i opiekunki SU

CO SŁYCHAĆ W SZKOLNYM KOŁE CARITAS NR 34?

Działalność koła rozpoczęła się intensywnie od początku września. Zaraz w pierwszych dniach gościliśmy w szkole ks. M.

Bieńkowskiego – zastępcę Caritas Diecezji Siedleckiej, który wręczył legitymacje nowym członkom SKC. Pierwsza akcja jaką zorganizowały (wraz z 26DH) i uczestniczyły w niej dzieci z SKC, to akcja „Podaruj dzieciom zeszyt”. Przyniesione artykuły szkolne (pełne pudło) zostały przekazane dla pana Marcina Duszka – radnego Powiatu Bialskiego. On podarował je biednym dzieciom ze szkół w powiecie bialskim. Odbyliśmy także kilka przykościelnych zbiórek pieniędzy na różne cele charytatywne, m.in.:

- na studnię w Czadzie (600zł)
- na Caritas w Tygodniu Miłosierdzia (840zł)
- na Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia (840zł i 19gr)
- na Misje (720zł)
- na Pomoc Kościołowi w Potrzebie.

W Tygodniu Miłosierdzia odwiedzaliśmy samotnych, starszych ludzi, pomagając im przy codziennych pracach lub po prostu rozmawiając z nimi. Kilkuosobowa grupa wolontariuszy wraz z opiekunką odwiedziła samotną panią w Pojelicach. Po dotarciu rowerami na

Dziewczynki słuchały ciekawych opowieści z życia starszki.

miejsce chłopcy zagrabili liście, które wykorzystali do ocieplenia domu.

Zbiórka pieniędzy przed kościołem

Nie zapomnieliśmy o XI Dniu Papieskim z tej okazji wykonaliśmy gazetkę ścienną pod hasłem „Jan Paweł II – człowiek modlitwy”. Pomogliśmy harcerzom z gimnazjum zbierać pieniądze, a 16 października wystąpiliśmy w kościele Miłosierdzia Bożego w Białej Podl. z przedstawieniem pt. „Okna, buty i kremówki...” oraz koncertem ulubionych pieśni Jana Pawła II. występ nagrodzony był wielkimi brawami.

Tydzień Misyjny rozpoczęliśmy od wykonania gazetki na korytarzu szkolnym ukazującym pracę na misjach, a na spotkaniu formacyjnym poznaliśmy warunki życia ludzi w najmłodszy państwie świata jakim jest Południowy Sudan.

Przed Uroczystością Wszystkich Świętych wolontariusze z SKC porządkowali opuszczone groby na cmentarzu unickim przy ul. Słonecznej w Sworach oraz grób Księżąt Mirskich w Woroncu. Położyli wykonane przez siebie wieńce i wianki oraz zapalili znicze pamięci.

Jak widać młodzi nie próżnują? Jeśli potrzebna jest bezinteresowna pomoc mali wolontariusze przybywają z ochotą. Oby nigdy nie zabrakło im tego zapалу.

Red. p. M. Skrzypczak

AKCJA CHARYTATYWNA NA RZECZ SCHRONISKA DLA ZWIERZĄT

Kilka słów o schronisku...

Schronisko dla bezdomnych zwierząt „Azył” w Białej Podlaskiej przy ulicy Olszowej 4 znajduje się w oddalonym miejscu. Zwierzęta trafiają tu przede wszystkim przez ludzką głupotę i nieodpowiedzialność. Porzucone, bezdomne, błakające się po ulicach, szukają jakiegokolwiek schronienia, próbują przetrwać kolejny dzień. Przywożone są do schroniska przez straż miejską lub podrzucane przez ludzi.

Każde z tych zwierząt pragnie mieć swój własny kąt, prawdziwy dom. Dlatego otwierajmy serca na zwierzęcą niedolę i pomagajmy nie tylko w czasie akcji szkolnych.

Już po raz drugi w naszej szkole opiekun Klubu Wiewiórka pani Justyna Firsiuk zorganizowała i przeprowadziła akcję charytatywną na rzecz Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Białej Podlaskiej. Prosimy o przeglądnięcie mieszkań i wyselekcjonowanie niepotrzebnych rzeczy. Akcja trwała od 28 października do 10 listopada 2011 roku.

Zebrano 65 kg karmy dla zwierząt /psów i kotów/ suchej, 15 sztuk w puszkach, 7 sztuk saszetek, 16 opakowań makaronu, 2 kg kaszy i ryżu, 16 koczków, 4 kołdry. Wszystkim darczyńcom serdecznie dziękujemy. Dnia 16 listopada uczniowie klasy II wraz z p. J. Firsiuk przewieźli zebrane dary do schroniska w Białej Podlaskiej, zwiedzali schronisko, otrzymali podziękowanie dla wszystkich darczyńców, następującej treści:

Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt „Azył” prowadzące schronisko dla bezdomnych zwierząt w Białej Podlaskiej składa najserdeczniejsze podziękowania za okazaną pomoc, którą traktujemy jako wy-

"Jak tu nie kochać psa
gdy pies taki ogon ma (...)
Jak tu nie kochać psa
gdy pies taką mordkę ma (...)
Jak tu nie kochać psa
gdy pies takie oczy ma (...)
Jak tu nie kochać psa
gdy pies takie Serce ma!"

raz Państwa dobroci i chęci niesienia pomocy potrzebującym. O efekcie najlepiej zaświadczy radość w oczach naszych podopiecznych, to najwyższa zapłata za Państwa dobroć. Dzięki Państwa przychylności i życzliwości więcej bezdomnych zwierząt uda się uchronić przed głodem i chorobami tej zimy. Z wyrazami szacunku i wdzięczności dla Szkoły Podstawowej w Sworach

Uczniowie klasy II z zebranymi rzeczami do schroniska

Porażający obraz schroniska.

Porzucone psy czekają na własny kąt i przyjaciela

Red. J. Firsiuk

Miejsca, o których pamiętamy

Gradowiec Mirskich przy kaplicy w Woroncu

Pomnik ku czci pomordowanych Żydów w lesie koło Sycyny

Grób powstańca z 1863 r. przy trasie E 30 w Woroncu

Grób nieznanego żołnierza w lesie w Woroncu przy trasie E 30

Pomnik lotników amerykańskich w Woroncu.

Pomnik w Sworach—pamiątka 10-lecia Odzyskania Niepodległości Państwa Polskiego 1918-1928

Grób nieznanego żołnierza w Pojełcach

11 Listopada

11 listopada to dla Polaków szczególna data – w tym dniu obchodzimy rocznicę odzyskania niepodległości. W 1918 roku, po 123 latach niewoli, Rzeczpospolita Polska powróciła na mapy polityczne Europy i świata. Mimo zniewolenia, podziału polskich ziem między zaborcami, mimo wieloletniej rusyfikacji i germanizacji naród polski przetrwał. Wiara, miłość do Ojczyzny i patriotyzm pomogły Polakom zachować mowę ojczystą, pieśni i wiersze przekazywane z pokolenia na pokolenie, przetrwać lata upokorzeń i wyrzeczeń. Dlatego obchody tego Święta są dla nas – Polaków tak bardzo ważne i potrzebne.

Dzień 11 listopada ustanowiono świętem państwowym po raz pierwszy dopiero w 1937 roku. W latach 1939-44 podczas okupacji hitlerowskiej oraz w okresie od 1945 do 1989 roku, w czasie rządów komunistycznych obchodzenie święta 11 listopada było zakazane. Dopiero w roku 1989, ustawą Sejmu, przywrócono obchody tego święta, od tego roku Święto Niepodległości jest najważniejszym świętem państwowym a dzień 11 listopada jest dniem wolnym od pracy.

Obchody Święta Niepodległości w naszej szkole miały bardzo uroczysty charakter. 10. listopada przyszliśmy w odświętnych strojach uczniowskich, a do białych koszul i bluzek mieliśmy przypięte

kotyliczki w barwach narodowych, które wcześniej przygotowaliśmy z nauczycielami. Na szkole zawieszono były flagi narodowe, a na gazetkach ściennych zarówno na korytarzu, jak i w klasach były przygotowane okolicznościowe dekoracje nawiązujące do listopadowego święta.

Poczuliśmy się dumni, że jesteśmy Polakami.

W południe odbył się uroczysty apel, który został przygotowany przez uczniów klasy V i IV, którzy zaprosili wszystkich nauczycieli, pracowników i uczniów szkoły. Uczestnicy uroczystości z dużym zainteresowaniem wysłuchali montażu słowno-muzycznego opartego na poezji patriotycznej.

Była to ciekawa forma edukacji historycznej, dostarczyła uczniom nie tylko nowej wiedzy, ale i wzruszeń. Nad całością uroczystości czuwała pani Iwona Gałamaga i pani Renata Tarasiuk.

Redagowała: Martyna Grochowska

1 XI to początek obrony Lwowa przez Orłęta -

PAMIĘTAJMY O NICH!

Lwów przez pięć wieków należał do polskiej Korony i był nierozdzielnie związany z dziejami Rzeczypospolitej. W czasie wojen XVII-wiecznych to dumne miasto nigdy nie poddało się obcym wojskom. We lwowskiej katedrze, w 1656 r. w czasie szwedzkiego potopu, Jan Kazimierz złożył słynne śluby oddające Rzeczpospolitą pod opiekę Matki Boskiej i ogłosił Ją Królową Polski. Na początku XX wieku zamieszkiwali go głównie Polacy stanowiący ponad 60 proc. ludności, Ukraińcy - 11 proc. Ci ostatni dominowali jednak w wielu okolicznych wsiach. W czasie I wojny światowej Ukraińcy, ściśle powiązani z austriackimi czynnikami wojskowymi, otrzymywali od nich wsparcie i broń.

Pod koniec października 1918 r. Ukraińcy ogłosili powstanie swej Rady Narodowej i zapowiedzieli objęcie całej administracji. 1 listopada 1918 r. wystąpili zbrojnie i zajęli całą Galicję Wschodnią, aż po San oraz duże obszary Lwowa. Polacy rozpoczęli obronę. Pierwszym punktem oporu stała się szkoła im. Henryka Sienkiewicza. Cały czas napływali tam ochotnicy, głównie uczniowie, harcerze, studenci.

Po 3 tygodniach, Lwów był wolny, pod naporem polskich oddziałów Ukraińcy wycofali się z miasta. W walkach zginęło 439 Polaków, wśród nich największą grupę stanowili uczniowie szkół średnich - 109 oraz studenci - 76. W walce poległo także kilkunastu uczniów szkół podstawowych. Upamiętnił ich w przejmującym wierszu "Orlątko" poeta Artur Oppman / OR – OT / gorący patriota, wybitny poeta i pisarz, urodzony w Warszawie, zakochany we Lwowie. Utwór powstał w okresie Obrony Lwowa w listopadzie 1918 roku. Jest to najbardziej znany przez lwowian, wielokrotnie prezentowany na różnych lwowskich uroczystościach utwór.

Wojciech Kossak
"Orlątko Lwowskie", 1929

Orlątko

O mammo, otrzyj oczy,
Z uśmiechem do mnie mów -
Ta krew, co z piersi broczy,
Ta krew - to za nasz Lwów!
Ja biłem się tak samo
Jak starsi - mammo, chwal! ...
Tylko mi ciebie, mammo,
Tylko mi Polski żal! ...

Z prawdziwym karabinem
U pierwszych stałem czat ...
O, nie płacz nad swym synem,
Że za Ojczyznę padł! ...

Z krwawą na kurtce plamą
Odchodzę dumny w dal ...
Tylko mi ciebie, mammo,
Tylko mi Polski żal! ...

Mammo, czy jesteś ze mną?
Nie słyszę twoich słów ...
W oczach mi trochę ciemno ...
Obroniliśmy Lwów! ...
Zostaniesz biedna samą ...
Bacność! Za Lwów! Cel! Pal!
Tylko mi ciebie, mammo,
Tylko mi Polski żal! ...

Cmentarz Orłąt Lwowskich

W sumie w walkach uczestniczyło 1421 młodocianych obrońców, z których najmłodszy miał 9 lat. Cztery lata starszy Antoni Petrykiewicz, który zmarł 28 XII 1918 r. wskutek odniesionych ran, został pośmiertnie odznaczony przez marszałka Józefa Piłsudskiego srebrnym krzyżem orderu *Virtuti Militari* i jest najmłodszym jak do tej pory uhonorowanym tym zaszczytnym odznaczeniem.

Po zakończeniu wojny z Ukraincami i bolszewikami w 1920 r. władze niepodległej Polski postanowiły wydzielić z Cmentarza Łyczakowskiego fragment, który nazwano Cmentarzem Obrońców Lwowa, powszechnie dziś nazywanym Cmentarzem Orłąt. Spoczęły na nim poległe w walce Orłęta, zarówno z wojny ukraińsko-polskiej 1918-1919, jak też polsko-bolszewickiej 1920 r.

Miasto Lwów jako jedyne w Polsce zostało uhonorowane za bohaterską postawę orderem *Virtuti Militari*. Uroczysta dekoracja miała miejsce 11 XI 1920 r., a dokonał jej marszałek Piłsudski.

Dnia 29 X 1925 r. z Cmentarza Obrońców Lwowa zabrano wybrane losowo szczątki nieznanego obrońcy, przewieziono do Warszawy i złożono w Grobie Nieznanego Żołnierza, gdzie spoczywają po dziś dzień.

Ostatni z Orłąt Lwowskich, 103-letni mjr Aleksander Sałacki zmarł w 2008 r. w Tychach.

J.G.

JESTEM PATRIOTA

♥ Jestem patriotą-oznacza to, że dbam o naszą ojczyznę, nie wstydę się mówić „Jestem Polakiem”. Pamiętam też o naszych barwach na fladze oraz wywieszam ją w dni jak np. 11 listopada, 3 maja lub w Dzień Flagi. Uczę się naszego narodowego języka, nie żartuję sobie z niego, uczęszczam na różne przedstawienia-to też jest znak, że kocham naszą ojczyznę. Każdy Polak, który kocha ojczyznę powinien znać hymn narodowy zwany „Mazurem Dąbrowskiego”. Powinniśmy wiedzieć, że nasza flaga ma kolor biało-czerwony.

Red. Patryk Gałamaga

♥ Jestem w klasie V szkoły podstawowej. Moja miłość do ojczyzny przejawia się w aktywnym uczestniczeniu w różnych świętach narodowych. Przypominam rodzicom wtedy o wywieszeniu flagi narodowej. Godnie śpiewam hymn polski. O swoim narodzie myślę i mówię dobrze i miło. Kiedy wspominają w telewizji, czy radiu o Janie Pawle II czy o innych cenionych Polakach, to jestem dumna, że mamy takich mądrych ludzi. Mój patriotyzm polega też na tym, że nie niszczę rzeczy publicznych takich jak przystanki, kosze. Biorę również udział w Sprzątaniu Świata (Polski) i nie wyrzucam do lasu śmieci.

Red. Beata Narkiewicz

♥ Mam 11 lat, jestem patriotą i kocham swoją ojczyznę. Z szacunkiem obchodzę święta narodowe. Robię flagi i wywieszam je na Dzień Flagi oraz w inne święta. Odwiedzam miejsca pamięci narodowej. Jak jest śpiewany hymn Polski, to z szacunkiem się zachowuję. Zachowuję tradycję i obyczaje polskie poprzez znajomość historii, języka polskiego. Poznają, także polską kulturę i sztukę. Byłam w różnych historycznych miejscach Polski takich jak: Muzeum Wojska Polskiego, skansen w Sanoku, Zamek Królewski w Warszawie i Wawel w Krakowie i wiele jeszcze innych. Rozmawiam o naszej ojczyźnie z przyjaciółmi i rodziną. Czytam dużo książek, czasopism związanych z historią Polski. Słu-

Wypowiedzi uczniów klasy V

cham opowieści mojego dziadka z II wojny światowej.

Red. Martyna Grochowska

♥ Jestem patriotą i kocham swoją ojczyznę-Polskę. Dbam o mój kraj i nie wstydę się go. Nie wyśmiewam się z symboli narodowych. Szanuję flagę, hymn i wszystkich Polaków. Flaga wywieszana jest podczas różnych świąt narodowych. Znam hymn i śpiewam go z powagą. Pomagam wszystkim, którzy potrzebują mojej pomocy. Żyję zgodnie z tradycjami i staram się je przestrzegać. Kocham moją ojczyznę, więc: sprzątam ją z zanieczyszczeń, sadzę małe drzewka, zbieram makulaturę, baterie, puszki. Dbam o różne zabytki i przyrodę. Chcę, aby moja ojczyzna była najpiękniejsza.

Red. Dominik Smarzewski

♥ Jestem patriotą, to oznacza, że mam i szanuję moją ojczyznę. Segreguję śmieci, nie zaśmiecam swojego kraju. Uczę się języka polskiego, wywieszam flagę w święta państwa np. 11 listopada. Kocham swoją ojczyznę, to znaczy okazuję szacunek do niej, poznaję polską historię, królów polskich i innych ważnych ludzi. Każdy Polak powinien znać hymn państwowy oraz godło, jakim jest orzeł na czerwonym tle. Prawdziwy patriota powinien, jeśli zajdzie taka potrzeba, oddać życie za swoją ojczyznę.

Red. Józef Sawczuk

♥ Mam 11 lat jestem patriotą, ale z innej perspektywy. Nie chodzę na wybory, nie płacę podatków. Ale potrafię udowodnić, że kocham moją ojczyznę w inny sposób: kocham Boga, obchodzę z rodziną różne święta i żałoby narodowe, pomagam innym. Lecz gdy będę duża, wtedy będę całkowitą patriotką.

Red. Iza Kalinowska

Opracowanie: Zespół redakcyjny

Warto obejrzeć... Warto obejrzeć...

1. Boguś wiezie idealne życie. W spokojnym miasteczku Timberline, genialny niedźwiedź grizzly korzysta z wszelkich możliwych przywilejów będąc pod opieką przybranej matki Beth strażniczki parku, która kiedyś go uratowała. Boguś delectuje się też urokami sławy, jest bowiem gwiazdą przedstawień organizowanych przez Beth w miejskim amfiteatrze. To właśnie w garażu Beth, Boguś ogląda swoje ulubione programy telewizyjne, jada osiem razy dziennie i śpi w wygodnym łóżku z misiem-maskotką Dinkelmanem. Tak, życie Bogusia wydaje się być idealne - do momentu, kiedy pojawia się w nim Elliot.

2. Po całkowitym zauroczeniu Gizelą, zakochany po uszy Elliot napotyka na przeciwności w drodze do ołtarza. Wszystko na skutek porwania Pana Kabanosa przez grupę rozpieszczonych zwierzaków zdeterminowanych, by zwrócić go właścicielom. Boguś, wiewiór McSquizzzy, jeź Buddy i reszta leśnych zwierzaków wprawiają w życie plan uratowania wyglądającego jak kiełbaska przyjaciela i wkrótce znajdują się na terenie obozu wroga, w samym środku świata zwierząt udomowionych. Pupile ludzi, pod dowództwem pudła Fifi nie zamierzają jednak oddać Pana Kabanosa bez walki.

3. W trzeciej części zwariowanej i pełnej humoru przygodzie, znany wszystkim Boguś, planuje urządzić prawdziwą męską wyprawę wraz z Eliotem. Cudowny plan będzie musiał jednak poczekać, gdyż Eliot postanawia zająć się rodziną. Rozczarowany niedźwiedź, wyrusza w samotną podróż w nadziei na odnalezienie własnego szczęścia. W czasie swej wyprawy poznaje niedźwiedzia, który mieszka w cyrku. Pomaga mu uciec, ale on zostaje w cyrku i zastępuje przyjaciela, którego poznał. W cyrku poznaje wielką miłość.

**Zachęcam do oglądania, ciekawy, śmieszny film animowany.
Film możecie obejrzeć na stronie internetowej [EKINO](#).**

Opracowała: Martyna G.

JAK SIĘ UCZYĆ, ŻEBY SIĘ NAUCZYĆ A NIE NAMEĆCZYĆ:

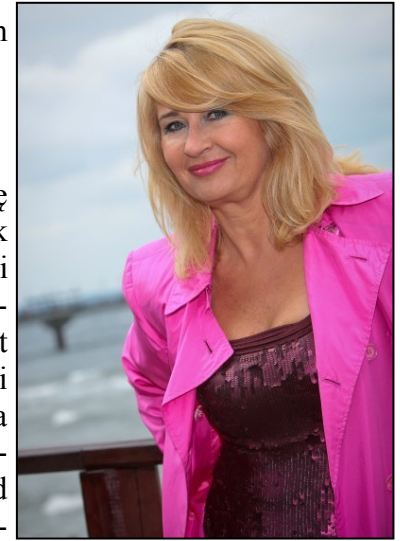
1. uprawiaj sport - prawidłowo odżywiony i dotleniony mózg działa sprawniej
2. wysiłek intelektualny też jest niezbędny - najlepiej ucz się języka obcego, ale też czytaj książki lub rozwiązuj krzyżówki
3. relaks, spokój i dobry nastrój ułatwiają zapamiętywanie
4. jeśli podejdziesz do nauki z pasją i zapałem, zapamiętasz szybciej i więcej, przekonaj siebie, że warto się nauczyć bo...
5. maratony uczenia się są najmniej skutecznym

sposobem przygotowywania się - mózg po kilku godzinach asymilowania wiedzy męczy się i nie przyjmuje nowych informacji — zbyt dobrze (np. jedna godzina uczenia się na świeżo równa się trzem godzinom kucia po nocach)

6. oprócz słów i liczb wykorzystuj także kolor, rytm, przestrzeń, wyobraźnię i emocje; — w myśl słów Konfucjusza: „Powiedz mi - a zapomnę, pokaż mi - a zapamiętam...”; znajdź praktyczne zastosowanie tego, o czym się uczysz
7. wybieraj sprawy najistotniejsze - ucz się mało, ale porządnie i z przerwami 5-10 minutowymi, najlepiej co 45 minut

Ciekawostki muzyczne Maria Jeżowska

Maria Jeżowska znana jako **Majka Jeżowska** (ur. 25 maja 1960 w Nowym Sączu) – polska piosenkarka, kompozytorka, reżyser.

Twórczość dla dzieci

Równoległe ze swoją główną twórczością pop, Maria Jeżowska zajmuje się komponowaniem i wykonywaniem piosenek skierowanych dla dzieci. Jak sama stwierdziła w jednym z wywiadów prasowych inspiracją dla twórczości dla dzieci stała się chęć nagrania piosenki dla swojego syna. Szukając w archiwach zorientowała się, że polska twórczość piosenkarska dla dzieci jest bardzo uboga i niskiej jakości. W 1984 r. wykorzystała tekst Agnieszki Osieckiej, *A ja wolę moją mamę*, do którego skomponowała muzykę i nagrała piosenkę pod tym samym tytułem dla III Programu Polskiego Radia. Piosenka ta uzyskała dużą popularność, która skłoniła ją do wydania całej płyty pod tym samym tytułem. Płyta ta jak na ówczesne czasy okazała się dużym sukcesem i została sprzedana w 50 000 egzemplarzy. Na kanwie płyty powstał też musical pod tym samym tytułem, do którego libretto napisał Jacek Cygan.

Miło nam powiadomić, że 2 grudnia będziemy mogli wybrać się na jej koncert, który odbędzie się w Hali Widowiskowo-Sportowej SP nr 3.

Opracowała: Kamila Mirońska

Walka przy stołach była zacięta od początku

Tenis Stołowy

Dnia 11.10.2011 r. w Sworach odbył się Indywidualny Turniej Tenisa Stołowego dziewcząt i chłopców klas V – VI oraz IV i młodsi.

Naszą szkołę reprezentowali następujący uczniowie:

- **Piotr Gromadzki z klasy IV**
- **Krystian Melaniuk z klasy IV**
- **Weronika Konkol z klasy IV**
- **Natalia Gromadzka z klasy IV**
- **Ewelina Gromadzka z klasy VI**
- **Adrianna Makarewicz z klasy VI**
- **Maciej Krasucki z klasy V**
- **Michał Melaniuk z klasy VI**

Tym razem najlepiej wypadła **Weronika Konkol** – **zajęła II miejsce** i reprezentowała naszą szkołę na zawodach międzygminnych w Rokitnie, gdzie była **nie-**

Sport to zdrowie!!!

pokonana (I miejsce) oraz powiatowych - uplasowała się na **pozycji IV**.

Pozostałym nie powiodło się tak dobrze jak Weronice, ale był to ich wielki sukces, chociażby dlatego, że należą do najlepszych w naszej szkole.

Jeżeli tylko chęci ich nie opuszczą i będą systematycznie pracować, to w przyszłości sukces będzie gwarantowany.

Red. p. M. Kiryluk

Weronice gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów przy stole tenisowym:-)

ROZRYWKA

ZNAJDŹ SŁOWA: MIASTA POLSKI

Znajdź i zakreśl w diagramie ukryte nazwy największych miast Polski. Po diagramie możesz poruszać się poziomo, pionowo oraz po skosie.

W	R	O	K	S	N	A	D
R	A	K	I	E	L	C	E
O	D	R	Z	P	O	Ł	G
C	O	A	S	O	R	Ó	D
Ł	M	K	I	Z	E	D	Y
A	G	Ó	P	N	A	Ż	N
W	E	W	K	A	T	W	I
A	G	D	A	Ń	S	K	A

Znajdź i zakreśl nazwy następujących miast:

KRAKÓW
WARSZAWA
WROCŁAW

POZNAŃ
GDAŃSK
GDYNIA

KIELCE
RADOM
ŁÓDŹ

1. Nasz kraj.
2. Naszą jest Polska.
3. Śpiewamy go w ważnych chwilach.
4. Kolor orła.
5. Inaczej herb Polski.
6. Nasza jest biało - czerwona.
7. Biel i ..... - nasze barwy narodowe.

KRZYŻÓWKA

Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło.

1									
2									
3									
		4							
		5							
		6							
7									

ROZRYWKA

KOLOROWANKA.

LAS

Las dzieli się na warstwy.
Poznasz jedną z nich wykonując obliczenia.

$99-88=$ $63-56=$ $16-14=$
 $20-19=$ $25-22=$ $62-56=$
 $45-40=$ $75-66=$ $100-90=$
 $92-84=$ $37-33=$ $44-32=$
 $89-76=$ $44-32=$

1 2 3 4 5 6 7   8 9 10 11 12 13

TYSIĄCLATKA

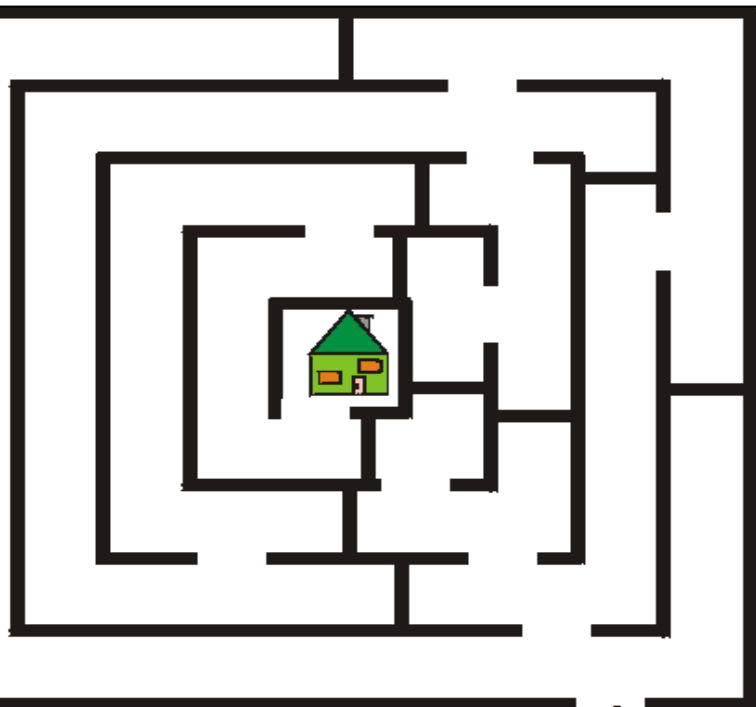
Gazetkę szkolną „Tysiąclatka” redagują: p. Joanna Grochowska, p. Justyna Firsiuk, oraz koło dziennikarskie; Natalia Gałamaga, Kamila Mirońska, Emilia Sobczuk, Kinga Chalimoniuk, Weronika Łochina, Aleksandra Chwedczuk, Ewelina Gromadzka, Paulina Melaniuk, Martyna Grochowska, Dominika Sobczuk, Izabela Kalinowska.

Adres: Szkoła Podstawowa im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Sworach, ul. Szkolna 34, 21-500 Biała Podlaska

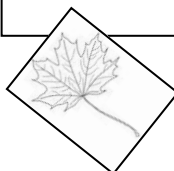
www.sp-swory1000.cba.pl

Tel.: (83) 3458406

Dyrektor szkoły: mgr Gustaw Jakimiuk

Pomóż Małgosi dość do domu.

Opracowały: N. Gałamaga i E. Sobczuk